

Årsredovisning

2008

SAMFUNDET S:T ERIK

Styrelsen för Samfundet S:t Erik (organisationsnummer 802003-3950) får härmed avge årsredovisning för år 2008, det etthundraåttonde verksamhetsåret.

Förvaltningsberättelse

Samfundet S:t Erik är en ideell förening vars syfte enligt stadgarna är

att sprida kännedom om Stockholms historia

att väcka intresse för bevarande av stadens från historisk, topografisk, konstnärlig eller kulturell synpunkt värdefulla kultur- och naturminnesmärken

att verka för tillgodoseende av historiska och konstnärliga krav vid stadens omdaning och utveckling.

Förenande för samfundets medlemmar är genuint intresse för Stockholm. Grundläggande är att samfundet och dess medlemmar är till för Stockholm samtidigt som medlemmarna ska gagnas av och känna personlig glädje över att vara medlem i samfundet.

Samfundet representerar ett allmänintresse och agerar av hävd som oberoende förening främst i frågor som är av synnerlig vikt för utvecklingen av Stockholm eller som har stor betydelse för människor som rör sig i Stockholm.

Samfundet är Stockholms stadsmuseums och Stockholms medeltidsmuseums vänförening. Stadsmuseets och Medeltidsmuseets program och föreläsningar har under året varit tillgängliga för samfundets medlemmar.

Konung Carl XVI Gustaf är sedan 1974 samfundets Höge beskyddare.

Årsmöte 2008

Samfundet S:t Eriks årsmöte ägde rum tisdagen 22 april 2008 i Börshuset, Stora Börssalen. Cirka 60 personer av samfundets medlemmar och inbjudna gäster var närvarande vid årsmötet. Ledamöterna Ann Katrin Pihl Atmer, Fredrik von Feilitzen och Johan Hirschfeldt omvaldes, liksom suppleanterna Per Björkman och Susanne Ingo, samtliga för en tid av två år. Suppleanten Thorbjörn Andersson valdes för en tid av ett år.

Till ny revisor valdes auktor revisor Bodil Björk och till ny revisorssuppleant valdes auktor revisor Christina Rex, övriga revisorer samt valberedning omvaldes alla för en tid av ett år. Göran Sjöberg utsågs vid årsmötet till hedersledamot i samfundet.

Årsmötet beslutade att avgifterna för år 2009 skall vara oförändrade, 225 kr för enskild medlem, 100 kr för familjemedlem samt 5000 kr för ständig fysisk medlem.

Efter årsmötet talade statsheraldiker Henrik Klackenbergs om *S:t Erik och andra symboler för Stockholm*.

Samfundet S:t Eriks belöningsplakett jämte pris

På årsmötet tilldelades Christina Lillieborg samfundets belöningsplakett och pris för ”att hon i sin verksamhet vid AB Stadsholmen hängivet, ansvarsfullt och konsekvent arbetar för att bebyggelsens kulturhistoriska värden respekteras och tillvaratas i alla led, från den genomgripande upprustningen till löpande reparationer och underhållsåtgärder”.

Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmiernas stipendium

På årsmötet utdelades Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmiernas stipendium till professor Thomas Hall för arbetet med boken *Stockholm the making of a Metropolis*.

Stiftelsen Axel Hirschs Fond

Ur Stiftelsen Axel Hirschs Fond har under 2008 anslag om 50 000 kronor lämnats till Klas Nyberg för boken *Stockholms textila handel och manufaktur 1722-1846* som ingår i forskningsprogrammet *Skeppsbroadeln i Gamla stan 1650-1850*.

Anslag

Under 2008 har anslag om sammanlagt 392 000 kronor lämnats till olika bokprojekt, digitalisering av Stockholms stadsmuseums filmsamling och georadarmätning på Stockholms slott. För mer information hänvisas till not 1.

Programaktiviteter för medlemmar

Höstmötet ägde rum måndagen den 24 november i Börshusets stora sal. Rubriken var *Stockholm - turiststaden*. Ulf Sörenson, årsboksredaktör och författare, talade om *Grand tour, expedition – turismens barndom* och Jan Larsén, VD för Strömma kanalbolag, talade om *Myten om nordens Venedig – Stockholmsbildens olika ansikten*. Ordförande Kerstin Westerlund Bjurström presenterade årsboken 2008. Mötet var öppet för allmänheten.

Årets medlemsaktiviteter började med att Björn Hallerdt höll ett föredrag om Sevenboms Stockholm. I februari visades Stockholms universitets konstsamling i Spökslottet två gånger.

Ingrid Severin, chef för Faktarummet på Stockholms stadsmuseum, visade upp deras digitala samlingar för samfundets medlemmar den 24 februari och 25 april.

Gamla polishuset på Kungsholmen besöktes fyra gånger i mars. I april höll Jonas Nordin ett föredrag om *Certamen equestre - Karl XI:s karusell* och Henry Grohagen berättade om smått och gott ur Stockholms brokiga historia.

Stadsmuseets och Läns museets gemensamma utställning om kyrkorna i stan, För Guds skull, visades vid fyra tillfällen i april och maj. Den 6 maj företogs en skulpturvandring i City. Den 20 maj visades Bellmanmuseet på Långholmen parallellt med att Nils-Erik Landell visade Långholmens natur och kultur under en vandring.

Höstens inleddes med en utflykt till slott och herresäten i Roslagen med Björn Hallerdt som ciceron. På Skeppsholmsdagen den 14 september ledde klubbmästare Göran Sjöberg en vandring på Skepps- och Kastellholmen. Maria Lorentzi från Stadsmuseet ledde en vandring genom Slussens alla plan den 16 september och hennes kollega Per Olgarsson visade den 23 september vilka hus i City som klassats som värda att bevara.

Stadsbibliotekets eventuella ombyggnad och den stora arkitekttävlingen rönt stor uppmärksamhet under 2008. Samfundets medlemmar hade vid två tillfällen i september möjlighet att delta i visningar av biblioteket. I början av oktober höll fil dr Eva Eriksson ett föredrag om Asplund.

Ytterligare en skulpturvandring genomfördes den 8 oktober, denna gång i Vasastan. Den 22 oktober visade Anders Hansers biograf *Stockholm allt sedan 50-talet*. Andra veckan i november genomfördes den årliga bokrean. Höstens båttur hade temat *Den växande sjöstaden*. Guider var Henrik Waldenström, Per Björkman och Göran Sjöberg. Årets sista aktivitet var ett föredrag av Helena Friman och Göran Söderström utifrån deras nya bok *Stockholm – en historia i kartor och bilder*.

Under året har Lin Annerbäck och Lisa Härmark arrangerat programverksamheten med bistånd av programgruppen bestående av Ann Katrin Pihl Atmer, Anna-Karin Ericson, Göran Sjöberg och Marianne Råberg.

Informationsbladet

Informationsbladet, med kalendarium och annan information till samfundets medlemmar, har utkommit med fyra nummer under 2008.

Skrivelser

Yttranden över följande ärenden har avsänts:

Miljökonsekvens-beskrivning för fördjupat program för bebyggelse i Hjorthagen, 080131.

Utställd översiktsplan för Nationalstadsparken – Stockholmsdelen, 080509.

Kortare Plan – och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl revidering av reglementen. Stadsledningskontorets utredning med förslag till beslut, 080827.

Vision Järva 2030; Visioner och förslag för Järvaområdet, 081113.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFSS 2010, 081127.

Här utöver har bland annat följande skrivelser avsänts:

Asplunds stadsbibliotek; Arrogant hantering av unikt byggprojekt, 080311.

Ang Asplunds stadsbibliotek, 080406.

Följande PM har utarbetats under året:

Utveckla närsjöfarten för ett klimatsmart och attraktivt Stockholm.

Stockholms stränder avgörande för Stockholms identitet.

Vindsinredningar; Uttryck för minskad respekt för kulturmiljö, kostnader och naturresurser eller?

Skrivelser, yttranden och PM skickas regelmässigt till berörda politiker, tjänstemän och valda delar av media samt till samfundets speciella samarbetskontakter.

Media

I följande artiklar har av samfundet själv skrivit, omnämnts eller varit medagerande:

”Stockholms identitet kan förloras”, ang. höjningen av city, SvD 080109.

”Byggnader som sticker ut tradition i Stockholm”, replik, SvD på nätet 080109.

”34 nya skyskrapor i Stockholm”, replik, SvD 080111.

”Förfäder kämpade mot förtätad stad”, replik, SvD 080112.

”Samfundet S:t Erik värnar om Stockholm”, Fastighetsaktien, mars 2008, vol.12, nr 1/2.

”Bibliotek ska ligga i centrum”, DIK forum 02, 2008.

”Utnyttja stans vattenvägar”, Debattartikel tillsammans med Yvonne Ruwaida och Naturskyddsföreningen, City 080411.

”Nya bibblan en het potatis”, Vi i Vasastan, 080412.

”Varje hus är unikt”, om samfundets pris och plakett till Christina Lillieborg, DN 080505.

Uttalande om tävlingsbidragen för ombyggnationen av Stadsbiblioteket, Arkitekten, april 2008.

”Samfundet S:t Erik delar ut ris och ros”, ang. förnyad plan- och byggprocess, DN 080830.

”Bygg tätare och mer innerstad”, Fria Tidningen, november 2008.

”Nya stadsdelar ska teckna sig på egna meriter”, replik Fria Tidningen på nätet.

”Vindsvåningar kan bli stora problem”, DN 081221.

Sankt Eriks Årsbok 2008

Samfundets årsbok 2008 *”Stockholm Turiststaden”* utkom i december och hade en upplaga av 3 000 exemplar. Förlag var Lind & Co. Årsboksredaktör var Ulf Sörenson.

Redaktionskommittén bestod av, förutom årsbokredaktören, Marianne Råberg och Kerstin Westerlund Bjurström.

Styrelse, revisorer och valberedning

Samfundets styrelse har sedan årsmötet 2008 haft följande sammansättning:

vald tom årsmöte

<u>Ledamöter:</u>	arkitekt Kerstin Westerlund Bjurström, ordförande	2009
	fd ekonomidirektör Folke Dellström, skattmästare	2009
	fd överläkare Fredrik von Feilitzen	2010
	fd hovrättspresident Johan Hirschfeldt	2010
	verkställande direktör Jan Larsén	2009
	docent Ann Katrin Phil Atmer	2010
	fd stadsantikvarie Marianne Råberg, sekreterare	2009

<u>Suppleanter:</u>	landskapsarkitekt Thorbjörn Andersson	2009
	advokat Per Björkman	2010
	fil dr Håkan Forsell	2009
	arkitekt Susanne Ingo	2010

Adjungerade funktionärer: Lin Annerbäck, kansliansvarig
Lisa Härmark, kansliansvarig
fil lic Göran Sjöberg, klubbmästare
författare Ulf Sörenson, årsboksredaktör
stadsantikvarie Ann-Charlotte Backlund

Revisorer valda t o m årsmötet 2009:

Ordinarie: auktor revisor Bodil Björk
civilekonom Roland Valtersson

Suppleanter: auktor revisor Christina Rex
direktör Hans von Schreeb

Valberedning vald t o m årsmötet 2009:

antikvarie Kerstin Mandén-Örn, ordförande
stadsarkitekt Per Kallstenius
docent Ingrid Sjöström

Styrelsen har haft nio protokollförda sammanträden, nämligen den 22/1, 26/2, 25/3, 22/4 (2 st varav ett konstituerande), 26/5, 8/9, 21/10 samt 24/11.

Befattningshavare

Under året har Lin Annerbäck och Lisa Härmark arbetat på samfundets kansli med administration, ekonomi samt övriga föreningsangelägenheter.

Samfundets representation och kontakter

Samfundets representant i Rådet till skydd för Stockholms skönhet har varit Fredrik von Feilitzen, med Kerstin Westerlund Bjurström som ersättare.

Samfundets representanter i AB Stadsholmens styrelse har varit Folke Dellström (ordinarie) och Kerstin Westerlund Bjurström (suppleant). Marianne Råberg och Fredrik von Feilitzen har representerat samfundet i AB Stadsholmens kulturhusråd.

Samfundet är ständig medlem i Sveriges Hembygdsförbund, Svenska byggnadsvårdsföreningen och Vaxholms fästnings musei vänner. Vidare är samfundet medlem i Beckholmens vänförening, Förbundet för Ekoparken, Föreningen Briggen Tre Kronor, Gamla Stan Sällskapet, Haga-Brunnsvikens vänner, Köpmangatans företagarförening och Stockholms Sjögård, stödjande medlem i Kulturarv utan gränser samt associerad medlem i Europa Nostra.

Därutöver har samfundet kontinuerliga kontakter med politiker och andra beslutsfattare samt företrädare för utbildning/forskning/museer, föreningar och organisationer såsom KTH, Sjöhistoriska museet, Förbundet för nationalstadsparken, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Hembygdsförbundet i Stockholms län, Företagarnas Stockholmsavdelning och Stockholms handelskammare med flera.

Medlemmar och medlemsavgifter

Medlemsavgiften för år 2008 utgjorde enligt årsmötets beslut 225 kronor för årligen betalande medlemmar och 100 kronor för familjemedlemmar. Avgiften för ständigt medlemskap är 5 000 kronor och gäller endast fysiska personer.

Det totala antalet medlemmar uppgick vid årets slut till 2 247 st (2 235). Antalet ständiga medlemmar uppgick till 428 st (426). Under året har tre nya ständiga medlemmar tillkommit.

Samfundet har 5 st (4) hedersledamöter. Antalet årligen betalande medlemmar uppgick till 1 751 st (1 735), varav 322 st (320) är familjemedlemmar. Plan för rekryteringsåtgärder finns och aktivt arbete med återväxten har bedrivits.

Ekonomi, fonder och stiftelser

Samfundets värdepappersportfölj hade vid årets slut ett marknadsvärde på 40,1 mkr (55,8), vilket efter årets nedskrivning om 861 tkr, är lika med portföljens bokförda värde. Föregående år fanns ett övervärde om 14,7 mkr. Samfundets förmögenhet uppgick per den 31 december 2008 till 40,3 mkr (55,9).

Årets investeringar i inventarier avser dels IT-utrustning, dels av en bärbar högtalarutrustning.

Årets resultat uppgick till -590 618 kronor. Årets beslutade anslag, 392 000 kronor, specificeras i **not 1** och redovisas som en avgående post ur balanserat kapital.

Styrelsen föreslår att årets resultat, - 590 618 kronor, disponeras enligt nedan.

	2008	2007
Årets resultat före dispositioner	-590 618	2 041 673
Omplaceringsresultat till bundet eget kapital (60 %)	138 086	-1 168 601
Nedskrivning av värdepapper mot bundet eget kapital	<u>861 000</u>	<u>0</u>
Återstår till balanserat kapital	408 468	873 072

Utdelningen för år 2008 från *Johan Unmans fond* på 120 000 kronor (125 157) har, liksom tidigare år, använts för årsboken.

De *penninggåvor* som samfundet erhöll i anslutning till *fru Greta Wästbergs* bortgång år 2006 på sammanlagt 39 800 kronor, ingår i samfundets egna kapital och används enligt hennes önskemål för samfundets syften.

Den *gåva* som samfundet erhöll år 1992 från *fru Signe Wirgin* på 5 399 316 kronor, ingår i samfundets egna kapital och används för samfundets syften.

Elsa Svenséns Minnesfond, vars avkastning skall användas till ”stipendium för främjande av forskning om staden Stockholm och dess kulturhistoria”, uppgick vid verksamhetsårets slut till 35 280 kronor.

Elsa Svenséns Dispositionsfond uppgick till 21 681. Utdelning av stipendiemedel har inte gjorts under året.

Axel Hirschs fond förvaltas i stiftelseform under namnet *Stiftelsen Axel Hirschs fond*. Stiftelsens ändamål framgår av dess verksamhetsberättelse, som avges samtidigt med samfundets. Resultatet uppgick för år 2008 till 53 652 kronor (34 746) och beslutade anslag under året uppgick till 50 000 kronor (50 000). Mottagare av 2008 års anslag är Klas Nyberg för produktion av boken ”Stockholms textila handel och manufaktur, 1722 - 1846”. Stiftelsens förmögenhet uppgick vid årsskiftet till 1 713 379 kronor (1 621 847).

Samfundet erhöll den 21 augusti 2001 en donation till ett värde av 852 530 kronor från Margot Höjering. Donationen förvaltas i stiftelseform under namnet *Stiftelsen Höjering's Bokförlag för Stockholmiana*. Stiftelsens ändamål framgår av dess verksamhetsberättelse, som avges samtidigt som samfundets. Lämnat stipendium under året uppgick till 40 000 kronor (40 000). 2008 års stipendium utdelades till Thomas Hall för boken ”Stockholm the making of a Metropolis”. Resultatet för verksamhetsåret, efter nedskrivning av värdepappersportföljen med 130 502 kronor, uppgick till -97 601 kronor (29 925). Stiftelsens förmögenhet uppgick vid årsskiftet till 772 684 kronor (960 589).

Resultatet av samfundets verksamhet under år 2008 samt dess ställning vid verksamhetsårets slut framgår av efterföljande resultaträkningar samt balansräkningar.

Stockholm den 19 mars 2009

Kerstin Westerlund Bjurström
Ordförande

Folke Dellström
Skattmästare

Marianne Råberg
Sekreterare

Johan Hirschfeldt
Vice ordförande

Ann Katrin Pihl Atmer

Fredrik von Feilitzen

Jan Larsén

RESULTATRÄKNINGAR för år		2008	2007
Föreningsverksamheten	Noter		
	2		
Medlemsavgifter		368 725	365 375
Avgår till ständiga ledamöters fond		- 15 000	- 15 000
Försäljning av publikationer		54 684	36 869
Övriga intäkter		9 238	27 802
Årsboken		- 621 283	- 693 841
Avgår utnyttjade medel ur Johan Unmans fond		120 000	125 157
Kulturhusskyltar		- 1 151	- 29 463
Löner och arvoden	3	- 491 631	- 461 959
Arbetsgivaravgifter		- 146 896	- 145 825
Hyra kansliet		- 111 660	- 109 628
Avskrivningar	4	- 14 463	- 5 936
Diverse omkostnader		<u>- 455 746</u>	<u>- 370 714</u>
Resultat av föreningsverksamheten		- 1 305 183	- 1 277 163
Resultat före den finansiella verksamheten		- 1 305 183	- 1 277 163
Finansiella verksamheten			
Ränteintäkter		406 890	235 044
Räntekostnader		- 3 276	- 4 553
Utdelningar		1 480 074	1 258 119
Notariatkostnader		- 77 980	- 117 442
Omplaceringsresultat		-230 143	1 947 668
Nedskrivningar		<u>-861 000</u>	<u>0</u>
Resultat av finansiella verksamheten		714 565	3 318 836
Resultat efter den finansiella verksamheten		-590 618	2 041 673
Årets resultat		-590 618	2 041 673

BALANSRÄKNINGAR per		2008 12 31	2007 12 31
	Noter		
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Bostads- och hyresrätter		242 986	242 986
Inventarier	4	52 310	58 086
Aktier och andelar	5	<u>40 118 214</u>	<u>41 066 827</u>
		40 413 510	41 367 899
Omsättningstillgångar			
Diverse fordringar		560 250	519 798
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		31 033	91 660
Likvida medel		<u>646 364</u>	<u>515 632</u>
		1 237 647	1 127 090
Summa tillgångar		41 651 157	42 494 989
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	6		
Bundet eget kapital		38 998 725	37 830 124
Balanserat kapital		1 845 084	1 364 013
Årets resultat		<u>-590 618</u>	<u>2 041 673</u>
		40 253 191	41 235 810
Fonder			
Ständiga ledamöters fond		652 655	637 655
Övriga fonder	7	<u>89 461</u>	<u>86 749</u>
		742 116	724 404
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		24 264	22 213
Diverse skulder		305 332	162 500
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		<u>326 254</u>	<u>350 062</u>
		655 850	534 775
Summa eget kapital och skulder		41 651 157	42 494 989
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Not 1 Anslagsförteckning

Thomas Roth	Tryckning av monografi över arkitekten Fredrik Blom	40 000
Magnus Fürst	Publicering av nyutgåva av boken ”Utkast till beskrifning om Mälaren” av Johan Fischerström	50 000
Stockholms Stadsmuseum	Georadarmätning vid Stockholms slott	50 000
Stockholms Stadsmuseum	Överföring av filmmaterial från VHS till DVD	100 000
Britta Peterson	Bokprojekt om ”Flysta villastads pionjärtid”	20 000
Claes Ellehag	Tryckning av monografi om Mathias Spihler	25 000
Birgitta Manners Ståhl-Hammar	Tryckning av boken ”Dramatikens hus”	30 000
Lars Eriksson	Skrift om ”Vitabergsklubben”	20 000
Margot Nyström	Bidrag till konsert med Lysellkvartetten	7 000
Christina Lillieborg	2008 års pris och plakett	<u>50 000</u>
	Summa beviljade anslag 2008	392 000

Not 2 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen.

Från och med 2004 aktiveras inventarieanskaffningar. Dessa skrivs av enligt plan med 20 % av anskaffningsvärdet. Kortfristiga placeringar värderas enligt lägsta värdets princip. Eventuell upplupen ränta på placeringarna redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen. Fordringar upptas till det belopp som de beräknas komma att inbringa.

Not 3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2008	2007
Löner och andra ersättningar		
Styrelse	132 500	158 400
Övriga anställda/uppdragstagare	<u>359 131</u>	<u>303 559</u>
Summa	491 631	461 959

Sociala kostnader	146 896	145 825
- varav pensionskostnader	20 032	22 441

Övriga anställda är två deltidsanställda kvinnliga kanslist. Utöver lön till dem har löner också utbetalats till uppdragstagare.

Arvode för revision har till Öhrlings PricewaterhouseCoopers utgått med 44 375 kronor. Föregående års revisionskostnader uppgick till 42 250 kronor.

Not 4	Inventarier	2008	2007
	Ingående anskaffningsvärde	68 522	7 500
	Årets anskaffningar	<u>8 687</u>	<u>61 022</u>
	Utgående anskaffningsvärde	77 209	68 522
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-10 436	-4 500
	Årets avskrivningar	<u>-14 463</u>	<u>-5 936</u>
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-24 899	-10 436
	Utgående restvärde enligt plan	52 310	58 086

Not 5	Aktier och andelar	2008	2007
	Bokfört värde per den 31 december	40 118 214	41 066 827
	Marknadsvärde per den 31 december	40 118 214	55 752 762

Not 6 Förändring av Eget kapital

	Bundet eget kapital	Balanserat kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	37 830 124	1 364 013	2 041 673	41 235 810
Till balanserat kapital		873 072	- 873 072	0
Avräkning mot BEK	1 168 601		- 1 168 601	0
Beslutade anslag		- 392 000		- 392 000
Årets resultat			-590 618	-590 618
Belopp vid årets utgång	38 998 725	1 845 084	-590 618	40 253 191

Not 7 Övriga fonder

	2008	2007
Hilmer Åbergs fond	32 500	32 500
Elsa Svenséns Minnesfond vid årets början	34 738	33 936
Avkastning under året	<u>542</u>	<u>802</u>
Vid årets slut	35 280	34 738
Elsa Svenséns Minnesfond, stipendiemedel vid årets början	19 511	46 301
Avkastning under året	2 170	3 210
Utdelade stipendier 2007	<u>0</u>	<u>-30 000</u>
Vid årets slut	21 681	19 511
Summa övriga fonder	89 461	86 749

Vår revisionsberättelse för Samfundet S:t Erik har avgivits den 24 mars 2009.

Roland Valtersson

Bodil Björk

Auktoriserad revisor